

Verhalen geschreven door onze leden

● Ook 'mantelzorger' moest Napoleons leger in

Tweehonderd jaar geleden werd Nederland weer vrij van de Fransen. De Slag bij Waterloo van 1815 deed vooral ook de jonge mannen opgelucht ademhalen – de gehate dienst in het Franse leger was voorbij. Voor wie werd ingeloot was er nauwelijks aan te ontkomen geweest. Alleen als je invalide was of te klein van stuk, of theologie studeerde, of je was 'n hooggeleerde professor – dan kon je je lot ontlopen. En er was nóg een mogelijkheid om aan de dienst te ontsnappen: als je voor je gebrekkige ouders moest zorgen.

Die kans probeerde Wageninger Hendrik Evert Peppel te grijpen. Hij was op het

stadhuis van Wageningen opgeroepen voor de keuring van 21 maart 1811. En jawel, fysiek was er niets op hem aan te merken. Hij kreeg lotnummer 8; dat werd in een pot gestopt samen met de andere nummers. Na enig gegrabbel kwam zijn lot eruit en was hij officieel ingelijfd.

Maar Hendrik Evert meldde zich kort daarna met een brandbrief, zoals hij het noemde, geschreven door zijn directe burens aan weerszijde, Derk Cadron Gerritsen (55) en Derk Randewijk (51). Zij verzochten met klem om loteling no.8 niet in de keizerlijke legers in te lijven, zijn ouders konden hem niet missen. Hendrik Evert moest 'de kost winnen en het levensonderhoud van deze sijne ouders, welke geene andere middelen van bestaan hebben en die door het gemis van desen hunnen zoon in de uiterste armoede gedompeld zouden worden'. Vader Peppel heeft een liesbreuk gehad, zo meldden de burens, hij lijdt aan zenuwtrekkingen en 'magteloosheid der vingers'. Zijn vrouw is 'zeer zwak van lighaam en meestal van haar gezicht berooft'. Bovendien had Hendrik Evert van de dominee een uittreksel uit het doopregister bemachtigd om te bewijzen dat zijn ouders nette christenen waren en reeds in de zeventig.

Namens de Wageningse raad werden Hendrik Everts papieren van een bijschrift voorzien, waarin het heette dat het verhaal van de burens zeer geloofwaardig overkwam. Een en ander ging per koerier naar Arnhem, naar het Hôtel de Préfecture, alwaar men zich over dit en al die andere verzoeken moest buigen. Allemaal smeekbedes om maar niet te hoeven worden opgenomen in Napoleons 'grande armée'. Uiteraard zal de Gelderse prefect hier en daar wel eens een verzoekschrift hebben ingewilligd, maar in het geval van loteling 8 heeft hij dat niet gedaan, althans zijn fiat ontbreekt op de geduldig bewaarde papieren. Misschien bedacht hij wel dat Derk & Derk, als die zo meeleeften met hun burens, best de nodige mantelzorg konden bieden. **Piet Aben**

Foto: *Lichte infanterie in het Napoleontische leger.*